

Litteraturlista Möjligheter, hinder och utmaningar i lärandet vt24

Obligatorisk litteratur

Utöver den obligatoriska litteraturen tillkommer egna valda internationella artiklar enligt instruktion för examinationsuppgiften samt styrdokument och valbara referenser ur referenslitteraturlistan (se nedan).

- Alexandersson, K. & Näsman, E. (2019). *Upptäckt och stöd. Om barn till föräldrar med missbruksproblematik*. Studentlitteratur.
- Backlund, Å., Högdin, S. & Spånberger Weitz, Y. (red.) (2017). *Skolsocialt arbete: skolan som plats för och del i det sociala arbetet*. Gleerups Utbildning AB.
- Borg, A. & Carlsson Kendall, G. (2018). *Utanförskap i skolan. Förebygg och åtgärda med Nytorpsmodellen*. Studentlitteratur.
- Bryman, A. (2018). *Samhällsvetenskapliga metoder*. Liber ekonomi.
- Bunar, N. (red.) (2021). *Inkludering och skolframgång för nyanlända elever*. Natur & Kultur
- Bylund, C. (2020). Tio fingrar, tio tår och så ska man tåla lysrörsljus: Funktionalitet och funktionsmaktsordningen. I L. Martinsson & E. Reimers. *Skola i normer*, s. 189-204. Gleerups.
- Canino, G. & Alegría, M. (2008). Psychiatric diagnosis – is it universal or relative to culture? *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 49(3), 237-250.
- Capp, M. J. (2017). The effectiveness of universal design for learning: a meta-analysis of literature between 2013 and 2016. *International Journal of Inclusive Education*, 21(8), 791-807, DOI: 10.1080/13603116.2017.1325074
- Edfelt, D., Sjölund, A., Jahn C. & Reuterswärd M. (2019). *Tydliggörande pedagogik i förskolan*. Natur och kultur.
- Forsberg, C. (2019). The contextual definition of harm: 11- to 15-year-olds' perspectives on social incidents and bullying. *Journal of Youth Studies*, 22(10), 1378-1392. <https://doi.org/10.1080/13676261.2019.1580351>
- Göransson, K., Hansson, S., Bengtsson, K., Klang, N., Lindqvist, G., & Nilholm, C. (2020). Segregated education as a challenge to inclusive processes: a total population study of Swedish teachers' views on education for pupils with intellectual disability. *International Journal of Inclusive Education*, ss. 1367-1382.
- Hall, E., Hayyoun, D., Hylander, I. & Vikström, S. (2020). *Elevhälsa i praktiken: hur gör vi?* Liber.
- Hejlskov Elvén, B. (2018). *Problemskapande beteende vid utvecklingsmässiga funktionshinder*. Studentlitteratur.
- Hyresgästföreningen, Majblomman, Rädda barnen & Svenska Röda korset (2023). *Barnfamiljers ekonomiska svårigheter 2023. En sammanställning av vår Sifo-undersökning med gemensamma slutsatser och krav på politiska åtgärder för att minska barnfattigdomen*. <https://resourcecentre.savethechildren.net/pdf/Barnfamiljers-ekonomiska-svarigheter-2023.pdf>
- Ineland, J., Molin, M. & Sauer, L. (2019). *Intellektuell funktionsnedsättning, samhälle och välfärd*. Gleerups
- Jakobsson, I. & Lundgren, M. (2013). *Samverkan kring barn och unga i behov av särskilt stöd. Viktigare än diagnos*. Natur och Kultur.
- Jakobsson, I. & Nilsson, I. (2019). *Specialpedagogik och funktionsvariationer*. Natur & kultur.
- Klang, N., Göransson, K., Lindqvist, G., Nilholm, C., Hansson, S. & Bengtsson, K. (2019). Instructional practices for pupils with an intellectual disability in mainstream and special

- educational settings. *International Journal of Disability, Development and Education*, 67(2), 151-166. DOI: 10.1080/1034912X.2019.1679724
- Krokmark, T. & Åberg, K. (2007). *Handledning i pedagogiskt arbete*. Studentlitteratur.
- Kutscher, M. (2016). *Barn med överlappande diagnoser*. Natur och Kultur.
- Leifler, E., Borg, A. & Bölte, S. (2022). A multi-perspective study of Perceived Inclusive Education for students with Neurodevelopmental Disorders. *Journal of Autism Development Disorder*. <https://doi.org/10.1007/s10803-022-05643-7>
- Overland, Terje. (2017). *Det vi vet om diagnoser och lärande*. Studentlitteratur.
- Markström, A. & Severinsson, S. (2023). *Barn och elever i social utsatthet: förskolans, skolans och fritidshemmets roll och ansvar*. Studentlitteratur.
- Nilsen Kvande, M., Belsky, J. & Whichström, L. (2018). Selection for special education services: the role of gender and socio-economic status. *European Journal of Special Needs Education*, 33(4), 510-524. <https://doi.org/10.1080/08856257.2017.1373493>
- Odenbring, Y., Johansson, T. & Lunneblad, J. (2018). ”Det är svårt för skolan när det inte är uppenbara försummelser”- Elevhälsan, utsatta elever och social klass. *EDUCARE*, 1, 2642. <https://ojs.mau.se/index.php/educare/article/view/274>
- Sernhede, O. & Tallberg Broman, I. (2014). *Segregation, utbildning och ovanliga lärprocesser*. Studentlitteratur.
- Sjölund, A., Jahn, C., Lindgren, A. & Reuterswärd, M. (2017). *Autism och ADHD i skolan: handbok i tydliggörande pedagogik*. Natur & Kultur.
- Skolverket (2016). *Tillgängliga lärmiljöer? En nationell studie av skolhuvudmännens arbete för grundskoleelever med funktionsnedsättning*. Rapporter, 440. Skolverket. www.skolverket.se
- Skolverket (2019). *Hälsa för lärande – lärande för hälsa*. Forskning för skolan. Skolverket. www.skolverket.se
- Staunaes, D. (2003). Where have all the subjects gone? Bringing together the concepts of intersectionality and subjectification. *Nordic Journal of Feminist and Gender Research*, 2(11), 101-110. <https://doi.org/10.1080/08038740310002950>
- Svensson, P. (2019). *Diskursanalys*. Studentlitteratur.
- Åsén Nordström, E. (2017). *Kollegialt lärande genom pedagogisk handledning och lärande samtal*. Liber.

Styrdokument

- Diskrimineringslag*, SFS 2008:567
- Läroplan för anpassade grundskolan*, Lgra22
- Läroplan för anpassade gymnasieskolan*, GySär13
- Läroplan för förskolan*, Lpfö18
- Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet*, Lgr22
- Läroplan för gymnasieskolan*, GY11
- Läroplan för sameskolan*, Lsam22
- Läroplan för specialskolan*, Lspec22
- Skollag*, SFS 2010:800
- Socialdepartementet (2008). *FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning*, Regeringskansliet.
- Socialtjänstlagen*, SFS 2001:453
- Svenska Unescorådet (2006). *Salamancadeklarationen och Salamanca +10*. Svenska Unescorådets skriftserie 2/2006.

Referenslitteratur

Specialpedagogik, allmänt

- Leifler, E. (2023). *Specialdidaktik: en breddad undervisningsrepertoar för och med dina elever*. Liber.
- Palla, L. (2021). *Specialpedagogik i förskola*. Studentlitteratur.
- Sandberg, A. (red.) (2021). *Med sikte på förskolan: barn i behov av stöd*. Studentlitteratur.
- Westling Allodi, M. (red) (2021). *Specialpedagogik för lärare*. Natur och kultur.

Anpassad skola och intellektuell funktionsnedsättning

- Giota, J., Lace, I., & Emanuelsson, I. (2022). School achievement and changes in inclusive vs exclusive support over 50 years in Sweden regarding students with intellectual disabilities and special educational needs. *Scandinavian Journal of Educational Research*, DOI: <https://doi-org.ezproxy.uib.gu.se/10.1080/00313831.2022.2115129>
- Göransson, K., Szöni, k., & Tideman, M. (2021). *Utbildning och undervisning i särskolan - forskningsinsikter möter lärar- och eleverfarenheter*. Natur och kultur.
- Olsson, I. (2022). Hur skolor kan utveckla elevers funktionella kunskaper – en nordisk forskningsöversikt om undervisning av elever med intellektuell funktionsnedsättning. *Nordisk tidsskrift för pedagogikk og kritikk*, s. 156-170.

Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar

- Botha, J., & Kourkoutas, E. (2016). A community of practice as an inclusive model to support children with social, emotional and behavioural difficulties in school contexts. *International Journal of Inclusive Education*, 20(7), 784-799. DOI 10.1080/13603116.2015.1111448
- Gillberg, C. (2018). *Essence: Om autism, adhd och andra utvecklingsavvikelser*. Natur & Kultur.
- Green, R. W. (2016). *Explosiva Barn*. Studentlitteratur.
- Grosche, M. & Volpe, R. (2013). Response-to-intervention /RTI) as a model to facilitate inclusion for students with learning and behavior problems. *European Journal of Special Needs education*, 28(3) 254-269.
- Kadesjö, B. (2011). *Barn med koncentrationssvårigheter*. Liber.
- Leifler, E. (2022). *Educational inclusion for students with neurodevelopmental conditions*. Diss, Karolinska Institutet.
- Olsson, I. & Nilholm, C. (2023) Inclusion of pupils with autism – a research overview, *European Journal of Special Needs Education*, 38:1, 126-140, DOI: 10.1080/08856257.2022.2037823
- Westerlund, J. (2017). *Barn av vår tid: ett nytt sätt att förstå och möta barn med problemskapande beteende i skolan*. Studentlitteratur.

Perspektiv på diagnoser

- Fejes, A., & Thornberg, R. (red.). (2019). *Handbok i kvalitativ analys*. Stockholm: Liber.
- Hjörne, E. & Evaldsson, A. (2012). Att normalisera de marginaliserade. Om motstånd och kategoriseringsarbete i specialpedagogisk praktik i Sverige. *Utbildning & Demokrati*, 21(3), 5-12.
- Hjörne, E. & Säljö, R. (2014). Defining diversity: categorizing and processes of marginalization in Swedish schools. *Emotional and Behavioural Difficulties*, 19(3), 251-265. DOI: 10.1080/13632752.2014.883781

Begreppet intersektionalitet

- De los Reyes, P. & Mulinari, D. (2005). *Intersektionalitet: kritiska reflektioner över (o)jämlighetens landskap*. Liber.
- Mattsson, T. (2021). *Intersektionalitet i socialt arbete: teori, reflektion och praxis*. Gleerups.

Sociala problem och förhållanden

- Bunar, N. (2015). *Nyanlända och lärande: mottagande och inkludering*. Natur & Kultur.
- Cameron, C., Jackson, S., Hauari H. & Hollingworth, K. (2012). Continuing educational participation among children in care in five countries: some issues of social class. *Journal of Education Policy*, 27(3), 387-399.
- Claezon, I. (2005). *Mot alla odds. Barn till narkotikamissbrukare berättar om sin uppväxt*. V. Mareld.
- Kasselas Wiltgren, L. (2019). *Etnicitet som resurs i skolan*. Studentlitteratur.
- Markström, A-M. & Münger, A-C. (2020). *Lyssna, reagera och agera. Förskolans, skolans och fritidshemmets möte med barn som upplever våld i nära relationer*. Studentlitteratur.
- Meeuwisse, A. & Swärd, H. (red.) (2013). *Perspektiv på sociala problem*. Natur och Kultur.

Förebyggande specialpedagogiskt arbete

- Hejlskov Elvén, B. (2020). *Beteendeproblem i skolan*. Natur och Kultur.
- Hejlskov Elvén, B. & Edfelt, D. (2017). *Beteendeproblem i förskolan*. Natur och Kultur.
- Karlsson, P. & Thormann, E. (2023). *Positivt beteendestöd i förskolan: för lärande, lek och livskvalitet*. Natur & Kultur Läromedel.
- Killén, K. (2014). *Förebyggande arbete i förskolan: samspel och anknytning*. Studentlitteratur.
- Lelinge, B. (2022). *Kollaborativ professionell utveckling för innehållsinkluderande undervisning: praktikutvecklande klassrumsforskning*. Diss. Malmö universitet.
- Nilholm, C. (2021). Research about inclusive education in 2020 – How can we improve our theories in order to change practice?, *European Journal of Special Needs Education*, 36:3, 358-370
- Skolverket & Socialstyrelsen (2018). *Uppdrag att genomföra ett utvecklingsarbete för tidiga och samordnade insatser för barn och unga. Redovisning av regeringsuppdraget 4(34). Delredovisning 2018*. Skolverket.
- Wedin, Å. (red) (2017). *Språklig mångfald i klassrummet*. Lärarförlaget.

Samverkan, kollegialt lärande och handledning

- Andersen, T. (2011). *Reflekterande processer: samtal och samtal om samtalen*. Mareld.
- Bladini, K. (2004). *Handledning som verktyg och rum för reflektion: en studie av specialpedagogers handledningssamtal*. Avhandling. Karlstad: Inst. För utbildningsvetenskap. <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:5804/FULLTEXT01.pdf>
- Danermark, B. (2004). *Samverkan - en fråga om makt*. Läromedia.
- Dysthe, O. (2003). *Dialog, samspel och lärande*. Studentlitteratur.
- Jahn, C., Reuterswärd, M. & och Edfelt, D. (2022). *Samtalsmetoder i skolan - förstå och nå fram till dina elever*. Natur och kultur.
- Langelotz, L. (2014). *Vad gör en skicklig lärare? En studie om kollegial handledning som utvecklingspraktik*. Göteborg studies in educational sciences.
- Markström, A.-M. & Simonsson, M. (2018). *Utvecklingssamtal. Kommunikation mellan hem och förskola*. Studentlitteratur.

Nilsson, B. & Waldemarsson, A. (2021). *Kommunikation: samspel mellan människor*.
Studentlitteratur.

Runström Nilsson, P. (2017) *Elevhälsa. Samverka, förebygga, bygga*. Gleerups utbildning.

Sundqvist, C. (2012). *Perspektivmöten i skola och handledning: Lärares tankar om specialpedagogisk handledning*. Åbo Akademi. Tillgänglig via:

http://www.doria.fi/bitstream/handle/10024/84814/sundqvist_christel.pdf?sequence=2

Öhman, M. (2017). *Samspelsbar och samtalsklar. Om samtal i förskolan och skolan*. MTM.